

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษาการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการใช้สินค้าชั้นกลางทางการผลิตในอุตสาหกรรมอาหาร การวิเคราะห์ใช้แนวคิดความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและไปข้างหลังตามแนวคิด Leontief โดยใช้ข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เชื่อมกันระดับโลก (GTAP) การศึกษาเชิงปริมาณพบว่า สาขาการผลิตอาหารอื่น ซึ่งประกอบด้วยการผลิตอาหารกระป๋อง การแปรรูปอาหารทะเล การแปรรูปผักและผลไม้ และ อาหารสัตว์ เป็นอาทิ เป็นสาขาที่มีการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างการใช้วัตถุดิบในช่วงปี 1997-2011 โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงการใช้วัตถุดิบจากในประเทศ เป็นการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นสำคัญ ทำให้โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทยเป็นไปในทิศทางที่ไทยนำเข้าวัตถุดิบและส่งออกสินค้าสำเร็จรูป ผลของการวิเคราะห์เชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เกิดจากการขาดแคลนวัตถุดิบดังกล่าวในประเทศ จากปัญหาโรคระบาด มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้จากต่างประเทศ และ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ทำให้ต้องนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้านมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังให้ความสนใจไปลงทุนยังต่างประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านวัตถุดิบ และมีแนวโน้มที่จะมี Contract Farming มากยิ่งขึ้น ในส่วนของปัจจัยการผลิตพบว่า ปัญหาการขาดแคลนแรงงานยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญและมีแนวโน้มที่จะเป็นปัญหามากยิ่งขึ้น

Abstract

Structural changes in production process are assessed in this study, targeting Thai Food Industry. Changes in intermediates usage can be determined using Input-Output analysis under Leontief's concept. Database used in this study is GTAP, the multi-sectoral multi-national input-output table from 1997 – 2011. Leontief's coefficients calculated from GTAP data show that there is structural change in intermediates usage, between domestic intermediates and imported ones, among those years, especially in Food Product nec. Sector of Thailand. This sector involves productions of canned food, process fruits and vegetables, preserved sea-food, and animal foods. The coefficients show that there has been increasing in imported intermediates usage in the sector. This is caused by shortage of those intermediates domestically because of plants and animal diseases, not tariff barrier and climate change, for instances. To cope with the problem, producers in the industry have to import intermediates from neighborhood countries. Moreover, producers tend to reduce the risk of the problem by looking for an opportunity to invest abroad and increase the chance to make contract farming. Labor shortage is also important for producer side and it tends to get more severe in the future.